

ПАРТИН XIX СЪЕЗДЭ ЗОРЮУЛАГДААН ДОКУМЕНТНҮҮДЫЕ КОММУНИСТНУУД ЗҮБШЭН ХЭЛСЭН

Большевиктскэ шүүмжэлэлэй туг дор

Сэлэнгын аймагтай Сталиной нэрэмжэтэ колхозой коммунистууд партиин хубилгагдан Уставай проектые партиин суглаан дээрээ зүбшэн хэлсэбэ, 73 коммунистуудай 71-ниинь тус суглаанда хабаадаһан байна.

Партиин бюрогой секретарь нүхэр Бадашкеев партиин хубилгагдан Уставай проектые үргэнөөр зүбшэн хэлсэхэ тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретариатай шийдхэбэртэй коммунистуудые суглаанай эхиндэ танилсуулба.

Тэрэнэй нүүлээр зүбшэн хэлсэлтэ болоо. Тэжээл бэлдхэлэй бригадын гэшүүн коммунист Ц. Самбуев партиин хубилгагдан Уставай проектые найшаагаад, нигэжэ хэлэбэ:

—Партиин Устав хадаа коммунистическэ обществодо манай эр орой орохо байһан бодото байдалые эли тодоор харуулна. Шүүмжэлэлые хабшаха гэшээ тон хорото ябадал мүн гэжэ манай партиин Уставай проект соо эхэ бэшгэлээн байна. Энэ пункт тол зүйтэй байна. Колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрлэгшэди ээригтойгоор шүүмжэлэн хүнүүдэй хожом хожомоо муу тоотой болодог олон баримтануудай гарадаг байһые би мэдэхэ байна. Тэжээл бэлдхэлэй бригадын гэшүүдэй дунда манай партиин бюро нитэ-политическэ хүдэлмэри нулаар ябуулна. Партиин бюро болбол колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэри шангадхха ёһотой.

—Партиин Уставай проектые бүрин найшаанаб. Тинхэтээ хамта

өөрингөө дурадхал оруулхы хүсэ-нэб. Уставай 2-дохи пункт соо нигэжэ хэлэгдэнэ: «Партиин программа ба Уставые зүбшөөдөг, тэдээнине бэлдүүлгэдэ элэхитэйгээр оролсодог, партиин организацинуудай нэгэндэ ажалладаг ба партиин бүхы шийдхэбэринүүдые дүүргэдэг Советскэ Союзай ажалла хүн бүхэн, хүнине мүлжэдэггүй гражданин бүхэн Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин гэшүүн бэйжа шадаха». Манай орондо капиталистическэ ангийн үлдэгдэлүүд, тэршэлэн хүнине хүнэй мүлжэхэ үндэлэнүүд үни усадхагданхай. Ушар нимээ энэ пункт соо «хүнине мүлжэдэггүй» гэжэ үгэнүүдые оруулһанай хэрэггүй гэжэ тоолоноб.

Саашань нүхэр Раднаева колхозойгоо партиин организациин хүдэлмэрин дутуунуудые шүүмжэлэбэ. Партиин организаци хадаа колхозой правлений ажал-ябуулгы нулаар хинадаг, колхознигуудай дунда нитэ-политическэ хүдэлмэри дутамагаар ябуулдаг байна. Эдэ бүгэдэн эсэстэ манай колхоз тарья хуряалгы эмхигүйгөөр ябуулжа, гүрэндэ тарья тушааха түсбөө дүүргэдүй байһаар. Гүрэндэ тарья тушаалгы болзорлоонь урид дүүргэхэ бүхы арга болжонжуудаа колхозой правлений хэрэглэжэ шаданагүй. Сущалканууд мүнөө хүрэтэр хүсэд заһабарилдаггүй байна. Галуута-Нуурай шахтаһаа электротехни татала дүүргэдэггүй дээрэнэ тарья сохилго, сэрбэрлэгэ гэхэ мэты механизацила хүдэлмэри хаатуулагдана. Партиин организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Бадашкеев хадаа колхозой правлений хүдэлмэринэ хинаха эрхээ бэлдүүлнэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Уставай 3-дахы «в» пункт соо ажал дээрээ жэшээ харуулжа, үйлдэбэрингөө, ажалтайнгаа мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшлүүлэн, өөрингөө хэдэг хэрэгэй арга оньһые шудалха» гэжэ хэлэгдэнэ. Би ханахада ажал дээрээ гэжэ үгын хойно «гэр бүлэдөө» гэжэн үгэ нэмэжэ бэшэхэ дурадхал оруулнаб гэжэ коммунист Б. Шадыров хэлэбэ.—Юуб гэхэдэ, гэр бүлэдөө элдэб буруу ябадал гаргадаг коммунистууд үзэгдэдэг байна шуу. Ходоодо архи уудаг, һамуу халихай ябадал гаргадаг хүнүүд партиин ээргэдэ байжа шадахагүй гэшэ. Уставай 7-дохи раздел соо «партиин райноно комитетүүд райноудайнгаа перспективнэ асуудалнуудые эрхилжэ ёһотой» гэжэ дурадханаб. Энээнэй урда тээ партиин райноно комитетүүд олонхи ушарта ябуулагдажа байгаа, ажахын-политическэ кампанинуудаар һамаараад, перспективнэ асуудал багаар шийдхэдэг байгаа.

Удаань коммунистууд Ц. Балданов, К. Дандаров, Р. Найданов болон бусад үгэ хэлэжэ, партиин хубилгагдан Уставай проектые эхэтэ найшаагаа.

Суглаан болбол Уставай хубилгагдан проектые найшаагаад, партиин XIX съезд тушаа материалнуудые колхознигуудай дунда үргэнөөр тайлбарилжа гэжэ тогтоогоо.

Республикынгаа улам хүгжэхын түлөө

БМАССР-эй Түсэблэлгын комиссиин коммунистууд хаяхан болон партиин суглаан дээрэ СССР-ые хүгжөөхэ табандахы табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэбэ.

—Шэнэ табанжэлэй түсэбэй проект, — гэжэ коммунист Н. И. Борисов хэлэбэ, — советскэ правительствын эб найрамдалда дуратуй политикые эли тодоор гэршэлнэ. Манай оройной арадай ажахы ба культурые хүгжөөхэ асары ехэ программа энэ түсэбөөр хараалагданхай. Шэнэ табанжэл соо промышленность улам саашаа хүгжөөгдэхэ, капитализовлени дүрбэдхи табанжэлдэ 153 миллиард түхэриг байгаа һаа, шэнэ табанжэл соо 300 миллиард түхэриг болохоор хараалагдан байна. Гадна, энергетическэ ба түлшын ресурснуудые хараадта абалсан, промышленна предприятинуудые географическа талаарнь зүбөөр хуваарилан доторхойлогдон байна.

Хүдөө ажахын хүгжэлтын асуудал тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Борисов ирригационно-мелиоративна хүдэлмэри үргэдхэхэ, МТС-үүдтэ мэргэжэл эхэгэй механизаторска кадрнуудые бэлдхэхэ хэмжээнүүдые хараалха, ФЗО шэнги тусхай тургуулануудые байгуулжа шуудла гэжэ тэмдэглэбэ.

Нютагай ба элэ хоолой промышленность хүгжөөхэ асуудалда Л. Я. Егорова ехэ анхарал хандуула.

—Нютагай промышленностин, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — мүнөөнэй байдал ажалшадай ба ажахын организацинуудай улам ургажа байгаа эрилтэ хэрэглэлнүүдые хангажа шаданагүй.

Элэ холы промышленностин хүгжэлтэ тухай хэлэхэ зуураа, жэл соогоо 50 мянган декалитр хүрэтэр

нивэ гаргадаг болохоор, Улан-Удын пивын заводы үргэдхэхэ, овшечеконсервы завод бариха, хээрэ ургадаг жэмсүүдые буйдуулга үргэдхэхэ хэмжээнүүдые түсэб соо хараалха шуудла гэжэ нүхэр Егорова тэмдэглэбэ.

Һайн шанартай мебель, илангая аймагуудай промкомбинатуудта бүтээн гаргалга үргэдхэхэ шуудла байһан тухай коммунист Ангапов тэмдэглэбэ. Байкал дээрэ загһаа барилгын ехэ болонтойго дашарамдуулан, Усть-Баргаганда ба Хойто Байгалэй аймагта загһаа үсхэбэрлгын станцинуудые барихаар хараалха шуудла гэжэ оратор хэлэбэ. Тэрэ хадаа Бауынты ба Хойто Байгалэй аймагуудта оро үсхэбэрлхэ мэргэжэлтэд үгы гэжэ шүүмжэлэбэ.

Нютагуудтай түсэблэлгын комиссиинуудай хүдэлмэринэ шангадхажа, арадай ажахын хүгжэлтые болото найнаар түсэблэлгэ хараалха шуудла, мүн тэдэ комиссиинууд хадаа республиканска ба союзна мэдэлэй промышленна предприятинуудай хүдэлмэринэ хинажа байхо ёһотой гэжэ нүхэр Туйск тэмдэглэбэ. Байгаалин баялинуудые али бүхы талаһаань шэнжэлхэ научно-шэр-жэлэлгын база байгуулха, мүн тэдэ хүдэлмэрлхэ научна хүдэлмэрлэгшэдэй кадрнуудые бэлдхэлгэ хараалха шуудла гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэһэн байна. Республикынгаа арадай ажахын хүгжэлтын перспективнүүдые республикын газетнүүд ба радионформациин комитет дутамагаар харуулна гэжэ нүхэр Туйск зүб зүйтэйгөөр шүүмжэлэбэ.

Партиин суглаанда хабаадаһан комсомолка Кулакова гэр байрын барилгануудые үргэдхэхэ, коммунална электроснабцинуудай хүсые ехэ болгохо ба шэнээр бариха, харгы зам заһабарилха тухай хэлэбэ.

Партиин организациин секретарь нүхэр Шинппер республикын

энергетическэ база үргэдхэхэ тухай хэлэбэ.

—Улан-Удэ шадар промышленностин түргэнөөр ургахада электротехни ехээр хэрэглэгдэхэ байна, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тиммээ Сэлэнгэ мүнэн дээрэ 250 киловаттһаа бага бэшэ хүсэтэй гидроэлектростанци бариха шуудла. Шэнэ табанжэлдэ Байкалай зүүн эрьеэр шэнэ түмэр зам барилгы түсэблэхэ шуудла гэжэ тоолоноб. Энэ хадаа Баргажанай ой тайгын модо ба малтамануудые найнаар ашаглаа арга боломжо олгохо байна. Мүн Улан-Удэ гэрдот гү, али тэрэндэ дүгэ шадар металлэй түгдэрлэнүүдые хайлуулха багахан металлургическа завод барилдһан байгаа. Юуб гэхэдэ, металлэй түгдэрлэнүүдые холо хүрэтэр дэмэ зөөдэг байлгбди.

Городой зонине хангахын тулада, — гэжэ нүхэр Шинппер үргэлжэлэн хэлэбэ, —Улан-Удэ шадар овшочко кафеольно-томо база байгуулха, тэршэлэн республикын агнуурин ажахые гуримшуулжа шуудла гэжэ тоолоноб.

Бүтээн гаргадаг продукциин шаһнар хайжаруулха, тухай эд ба мүнэн зөөри гаргашалгын хойноһо хиналта тогтоохо, предприятинуудай хүдэлмэринэ түсэблэлгэ хайжаруулха шуудла. Тиммээ томо предприятинуудта директорые экономическа талаар орлогшонорой тушаал бии болгохо асуудал түсэбөөр хараалхы дурадханаб.

Республикын эй модоной баялыгы ашагтай найлар хэрэглэхын тулада саарһанай-целлюлозно, гидролизна ба лесохимическэ предприятинуудые республика дотор бариха хэрэгтэй.

Партиин суглаан болбол табанжэлэй түсэб тушаа съездын директивнүүдэй проектые найшааһан тогтоол нэгэн ханалаар гаргаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: согтородогй нарийлагтын байшантай гланга врач А. Абрамова партиин XIX съезд тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй директивнүүдэй проектуудые нарийлагтын байшантай хүдэлмэрлэгшэдтэ уншажа байна. М. Минеевэй фото.

Ленин-Сталиной парти бидэниие коммунизм тээшэ хүтэлнэ

Галуута-Нуурай шахтануудай партиин организациин коммунистууд хаяхан болон суглаан дээрэ партиин хубилгагдан Уставай проектые зүбшэн хэлсэбэ.

Үгэ хэлэһэн коммунистууд Уставай проектые нэгэн ханалаар найшааха зуураа зарим ажаллануудые хэһэн, дурадхалнуудые оруулһан байха юм.

—Гушан хоёр жэл соо партиин ээргэдэ ябанаб, — гэжэ № 5 түрүү шахтын цеховой партиин организациин секретарь нүхэр Захаренко хэлэбэ. —Энэ үе соо партиин Устав хэдэ дахин хубилгагдан, тэрэндэ нэмэлтэ оруулһан байна. Партиин хубилгагдан Уставай энэ проект онсо ехэ удхашанартай. Партиин XVIII съездтэ хойшонхи үелэ советскэ арад Ленин-Сталиной партиин хүтэлбэрээр, манай агууехэ вожда нүхэр Сталиной удирдалгаар абажа, коммунизм тээшэ ехэ алхам хээ. Тиммээ партиин Уставта хубилгалта оруулжа шуудла болоо. Би хубилгагдан Уставай энэ проектые бүрин найшаанаб.

Коммунист хадаа хүтэлдэг эрхмээр хүмүүжүүлхэ ёһотой байна. Тиммээ энээн тухай партиин Устав дотор партиин гэшүүнэй уялгы тодорхойлоһон бүлэг соо нэмжэ бэ-

шэхэ, мүн партиин райноно комитетүүдэй пленумүүдые хоёр һара соо нэгэ дахин, обкомууд ба окружкомүүдэй—3 һара соо нэгэ дахин зарлахаар Устав соо хараалха дурадхал оруулнаб.

Саашань нүхэр Захаренко зарим коммунистуудые шүүмжэлэбэ.

—Коммунистууд Сорокопудов, Тихонов гэгшэд манай партиин организацида ородог, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тэд коммунист Сорокопудов хүдэлмэршэдэй дунда лекци ба элдхэд оройдоошые хэдэггүй, партиин даалгашуу дүүргэдэггүй. Тинхээ, коммунист Тихонов хүдэлмэрин үедэ архи уужархёод ябадаг.

—Манай орондо мүлжэгшэ анги, хүнине хүнэй мүлжэхэ үндэлэн үни хада усадхагданхай, — гэжэ коммунист Истомин хэлэбэ. —Тиммээ Уставай хоёрдохы пункт соо «хүнине мүлжэдэггүй» гэжэн үгэ бэшэхэ хэрэггүй гэжэ би хананаб.

Партиин хубилгагдан Уставай проектые анхаралтайгаар уншажа, тэрэнтэй гүнзэггөөр танилсааб гэжэ нүхэр Миронова хэлэбэ. Коммунистуудта эрилтэ дээшлүүлхээр хараалагдан ушар ехэ найшаалтай. Проектны гурбадахы пунктны «ж» параграфта шүүмжэлэлые хаб-

шагшадай партиин ээргэдэ би шадахагүй тухай тон зүб бэшэ байна. Шүүмжэлэлые хабша ушарай гарадаг байһые би бэшэ үзэһэн байна. Зүб зүйтэй шүүмжэл хэлэһэн түлөө ОРС-ын партиин хубилгагдан Уставай проектые бултадаа найшааһан, партиин организацингаа, мүн зарим коммунистуудай хүдэлмэринэ хүрэн шүүмжэлэн байна.

Партиин суглаан партиин хубилгагдан Уставай проектые найшаан тогтоол баталан абаа. Хүрмэршэд ба албахагшадай нитэ-политическэ хүдэлмэринэ, социалистическэ мурсые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, нүүрлэ тан абалгын ба барилгын түлөө болзорлоонь урид дүүргэ рэгтэ коллективтэ элсүүлхэ партиин комитетые тус тогтоо роо уялгалаа.

Коммунистуудай харюусалгы улам дээшлүүлхэ

Иволгын аймагтай «Коммунизм» колхозой партиин организациин коммунистууд партиин хубилгагдан Уставай проектые хаяхан зүбшэн хэлсэбэ.

Партиин организациин секретарь нүхэр Круглов партиин суглаан дээрэ зуураа, Уставай проектые үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхэ тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретариатай шийдхэбэртэй коммунистуудта мэдээсэе. Удаань зүбшэн хэлсэлгэ боложо, тэрэндэ коммунистууд элэхитэйгээр хабаадаа.

—Партиин хубилгагдан Уставай проект, — гэжэ коммунист Р. Дашисев хэлэбэ, —манай партиин ажабайдалда болон хубилгалтануудые харуулна. Тэрэ хадаа манай партиин ленинско-сталинска эмхидхэлэй принципүүдые бэхжүүлэн, парти доторой демократисе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал хангана. Коммунистуудай үмэнэ табигдан эрилтэнүүд Уставай проект соо тэр зүбөөр хараалагданхай. Бидэнэр тэрэнине бүрин хананглар угтаабди.

Ажахыгаа хүтэлбэрлхэ талаар колхозуудай партиин организацинуудта хэлэгдэг эрилтэ улам бүри дээшэлнэ. Колхозуудай ажахын таруу байһан дээрэнэ тэрэнине хүтэлбэрлгэ хангаха хэрэгтэ бэрхэшэлнүүд тохёолдоно. Ушар нимээ 30 хүнөө үсөөн бэшэ коммунистуудтай колхозно партиин организацинуудта үйлдэбэри дээрэхи ажалһаа сүлөөлгэдэһэн секретарьнуудые табилал таарамжатай гэжэ хананаб.

Нүхэр Дашиевай дурадхалые коммунистууд Цыренжапов, Гармаев, Дашисев болон бусад дэмжэһэн байна.

Социалистическэ Эхэ орондо үнэн сэхэ байхаар, партиин ба гүрэнэй журам наринаар сахидат, дутуунуудтай эбсэжгүйгөөр тэмсэдэ байхаар коммунистуудые хүмүүжүүлхэ асуудалда Уставай проект соо ехэ анхарал табигдана гэжэ нүхэр Кокорин хэлэбэ. Партиин Уставай проектер табигдан эрилтэнүүд хадаа партиин хэрэгэй түлөө коммунистуудай харюусалгы улам дээшлүүлхэ байна.

—Партиин хубилгагдан Уставай проектые найшааха зуураа, — гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ, —хэдэн ажаллалтануудые хэһы хүсэбэ. Партиин райкомуудай пленумүүдые һара соо нэгэнһээ үсөөн бэшээр хээ гэжэ проект соо хэлэгдэнэ. Энэ хадаа партиин аппаратай хүдэлмэрлэгшэдые эмхидхэлэй хүдэлмэрлэгшэ һамааруулха болоо. Тэдэнэр партиин организацинуудта бүришые үсөөн абадаг болохо байна. Ушар нимээ партиин райкомуудай пленумүүдые хоёр һарадаа нэгэнһээ үсөөн бэшээр хээг байха гэжэн дурадхал оруулнаб.

Коммунистка Круглова партиин элэ тохото тухай параграфые тодо болгохо шуудла гэжэн дурадхал оруулба. Бодото байдал дээрэ абажа үзэхэдэ, партиин организацинууд коммунистта ээмэ тоходооло элдэб янзаар, өһөд өһөднгөө һанаһаар хэндадаг байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Арад зоной эрилтые эрхимээр хангаха

Улан-Удын мебельнэ фабрикийн коммунистууд сентябрийн 5-да үргэдхэлэн партиин суглаан дээрэ табандахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивнүүдэй, мүн партиин хубилгагдан Уставай проектуудые ехэ элэхитэйгээр зүбшэн хэлсэбэ.

—Бидэнэр дүрбэдхи сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэдэ, — гэжэ фабрикий директор нүхэр Букарев хэлэбэ, — табандахи оробобди. Эхэ оройонийнай ажахы болон культурын хүгжэлтын асары ехэ программа табанжэлэй түсэбэй проект соо хараалагдана.

Партиин XIX съездын директивнүүдэй проектые бүрин дэмжэнэб. Тинхэтэй хамта хэдэн дурадхалнуудые оруулхы хүсэбэ. Ард зоной материална ба культурна хэмжээн үдэр ерэхэ бүри хайжаржа, тэдэнэй эрилтын бүри дээшэлнэ. Тиммээ хилгаһан бүдые хээр гаргадг болохо хэрэгтэй.

Мүн автомобильна транспортые, илангая ашаанай машинуудые болон модо дархаллагада шуудла хэрэгтэй инструмментүүдые, станогүүдые олоор гаргха шуудла.

Фабрикий партиин организациин секретарь нүхэр Жванский табандахи табанжэлэй түсэб тушаа съездын директивнүүдэй проектые халуунаар найшааха зуураа, нигэжэ мэдүүлбэ: бидэнэр республика дотороо бүтэжэ болохо зарим зүйлнүүдые Москва, Ленинград, Горький ба бусад центральна городуудһаа захижа асарнабди. Жэшээлхэ,

Улан-Удын мяхэ-консервын комбинатда сабуу ехээр үйлдэбэриг арга боломжо бии аад, энэ хэрэг эмхидхэгдэнэгүй. Тиммээ жэл бүри хэдэн миллион түхэригэй түхэй эд мин хаялдана. Мүн проволочко республика дотороо үйлдэбэрлхэ шуудла. Хэрбээ элэнине нотаг дээрэ бүтэдэг болоо һаа, ехэ мүнэн зөөри арбилгадха байгаа.

Мүн гэр дотор ба ажахыда хэрэглэгдэг бусад үргэн хэрэглэгэй товарнуудые республика дотороо бүтээн гаргха шуудла байна.

Табандахи табанжэлэй түсэбэй ёһоор нютагай промышленность 60 процентээр ургахы, тэрэ тоодо мебель хэлгэ 3 дахин ехэдхэдэхэ юм. Энэ зорилгы бэлдүүлхын тулада фабрикийн ехэнхи хүдэлмэрлэгшэдые механизацилла хэрэгтэй. Мүн ажалай түрүү методүүдые зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ, хүдэлмэрлэгшэдэй уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандажа, үйлдэбэридөө хэрэглэхэ ёһотойбди.

Манай фабрикийн корпус хуушаржа, муудахаһаа гадна, мүнөө сагай түрүү техникын эрилтэнүүдые хангажа шаданагүй. Табанжэлэй түсэб табихадаа мебельнэ фабрикада шэнэ тийэй корпусуудай барилгы хараалха хэрэгтэй.

Нютагай промышленностьда техникескэ ба юрэнхы эрдэм ехэтэй кадрнуудые олоор хургажа гаргха тухай коммунист нүхэр Свинников дурадхал оруулба.

—Би табандахи табанжэлэй түсэб

дээрэ партиин гэшүүнэй кандидатнуудые хүмүүжүүлхэ, партиин гэшүүнэй орохо ябадалда найла тухай ехэ анхарал дуудулаа. Партиин гэшүүнэй кандидатнуудта эрилтэ шуудла тавий проектын хараалһанине нэр найшааһан байна. Коммунист Салтумов партиин гэшүүнэй кандидат нүхэр Дабашев хурсаар шүүмжэлэбэ. Дабашев хадаа партиин гэшүүндэ эрилтэ хай ямаршы оролдолто гүрэнгүй, партиин-политическэ гүрэн ридэ тон нулаар хабаадала, шүүнэйнгэ түлэбэри саг оруулдаггүй юм. Тэрэ хадаа тийн журам ходоодо элдхэдэйдбэри дээрэ түрүү үүргэ дэггүй байна.

Коммунистуудай бүридхалын рив шуудла тухай коммунист Рев хэлэбэ. Манай партиин нитэ-политическэ түсэблэлгэ, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, —бан багшанар, лесник, сельхоз түрүүлэгшэ, уншалгын байдалдагша, продавец, зоотехник, ницвин захвоо—хамта 11 хүн логдоно. Партиин айком хамтаһанай энде территорияльнэ партиин организаци байгуулха тухай рал табангуй. Тиммэ орлогшэ байгуулаа һаа, бүхы селам хамтаатй шуудла асуудал шийдхэхэ байгаа.

Партиин суглаан хадаа хубилгагдан Уставай проектые найшааба.

тушаа партиин XIX съездын директивнүүдэй проектые бүрин дээрэ зуураа, — гэжэ нүхэр Дашисев хэлэбэ, —манай фабрикада мэдээлэлгэ заводууд асар агуу хайжаруулхы дурадхалы хэрэглэбэ. Заримдаа муу шанартай шийдэл буу, инструмментүүд гэхэ мэтэ хэрэг эрэдэг. Тэрэнэ мебельнэ фабрика хайжаруулха хэрэгтэйнай һайгуулна. Би столыраар худалдагшэ, модо дархалалгын гэр дотор мэринүүдые механизацилла гэжэ тоолоноб. Жэшээлхэдэ, гэр хүрөө гэхэ мэты элдхэдэ сөөр хүдэлгэгдэг болоо һаа, ажал ехэ хүнэргэжэ, ажал ехэ эрид дээшлэхэ байгаа.

Удаань, үгэ хэлэһэн олон коммунистууд табандахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивнүүдэй проектые найшаанаар найшаагаа.

Партиин хубилгагдан Уставай проектые зүбшэн хэлсэлгэ үгэ хэлэһэн олон коммунистууд нэгэн ханалаар найшаагаа.

Партиин суглаан хадаа хэлсэһэн асуудалнуудыаар тогтоолнуудые баталан абаһан партиин XIX съезд тушаа докумэнтые хүдэлмэрлэгшэ ба албан дунда тайлбарилха хүдэлмэрлэгшэ үргэнөөр ябуулжа, коммунистуудай дурадхалнуудыа ажаллалтануудые партиин комитет дээрэ хэрэг гэжэ партбюро тоолоороо уялгалаа.

ТАРЯА СЭБЭРЛЭЛГЭ БА ХАТААЛГЫЕ НАЙНААР ЭМХИДХЭХЭ

Коммунистуудай түрүү үүргэ

Меев, Н. Сажин, Ф. Иванов гэгшэд даалгаваруудаа үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Коммунистууд колхознигуудай дунда нийт-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Комбайнова агрегатууд, тогууд бүхэндэ агитаторнууд хөөрлөөдө үнэргэнэ, газетэ ушалга эмхидхэнэ, «дайшалхы хууданууды» гаргана. Һүүлэй үедэ агитаторнууд партиин XIX съезд тушаа материалнууды колхознигууд ба механизаторнуудай дунда үргэнөөр тайлбарилна.

Комбайнернууд нүхэд В. Добрынин, С. Сажин, А. Хананов ба И. Сапожников гэгшэд агрегатуудаа наадгүйгөөр ябуулжа, даалгаваруудаа ходоодо үлүүлэн дүүргэнэ. Комбайнернуудай республиканска мурьсы үүсхэнэ комбайнер В. Добрынин 8 гектар тарья хурьяхын орондо үдэр бүри 14 гектар тарья хурьяна.

Манай партианууд организаци халаа колхознигууд ба механизаторнуудай ажалай дэбжэлтэ толгойлон, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэриүдэ амжалтатгайгаар дүүргэнэ, тиигэжэ партиин XIX съезды ажалай амжалтануудаар уугтахын түлөө тэмсэжэ болоно.

В. Сажин, Мухаршэбэрэй аймагй «Победа» колхозой парторганизациин секретарь.

Гүрэнтээ тоособо

БАЙКАЛО-КУДАРА. Пушкинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь И. И. Кобылкин, партиану организациин секретарь А. М. Корытов) гүрэндэ тарья тушааха жэлэйнгээ түсэб, мүн МТС-эй хүдэлмэринин түлөө тарья тушааха түсэбөө дүүргэбэ. Тарья хурялгын түрүүшын үдэрһөө захалаад, тус колхозой гэгшүүд энэ хүдэлмэринэ хурдан темптэйгээр ябуулжа, мурьсөөндэ түрүү нуури эзэлэн, аймгүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг бүхөөр бариха ябана.

Мүн Лениней нэрэмжэтэ томодохолон колхозой гэгшүүд партиин XIX съездын хүндэлэлдэ гүрэндэ тарья тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Мүн МТС-эй хүдэлмэринин түлөө тарья тушааха дүүргэбэ. Мүнөө колхозой гэгшүүд тарья хурялгын, нийтин малда тэжээл бэлдэхэлэй хүдэлмэри түгэсэхын түлөө оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Г. Громов.

Съездын хүндэлэлдэ

Бүхэосоюна коммунистическэ (большевикуудэй) партиин XIX съезды ажалай шэнэ амжалтануудаар уугтахын түлөө Кяхтын аймагй Пограничиа МТС-эй механизаторнууд эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Республиканска мурьсөөндэ оролсон комбайнер нүхэр Цындэ Цыренов Маленковой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрихэ зуураа, «Сталинец-6» комбайнаар үдэрэй 10 гектарай орондо 15—16 гектар тарья найн шанартайгаар хурьяна. Нүхэр Цыренов дааж абаан комбайнаа ханамжатайгаар заһананай, дутуу дундануудынь түргэнөөр усалхалаар ба техническэ харууналга найнаар хэдэг байһанай ашаар ийнэ амжалта туллана.

Мүн энэ МТС-эй комбайнер Хамид Габдрахманов комбайнернуудай республиканска мурьсөөндэ оролсохо зуураа, сезон соо «Коммунар» комбайнаар 500 гектар тарья хадаха уялга абаһан байгаа. Мүнөө нүхэр Габдрахманов үгэһэн үгээ үнэн хэрэг дээрэ бээрлүүлэн, үглөөгүүрхэ үдэшин 8 гектарай орондо үдэрэй 10—11 гектар тарья найн шанартайгаар халана. Энэ комбайнер Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой 200 гаран гектар тарья хадаад байна.

Д. Дашиев.

Улаан-Удын Кировой нэрэмжэтэ промартелиин эмалироваанна амһарта бүтөөн гаргадаг В. Кузнецовой хүтэлбэрлэдэг бригада халааһангаас даалгавариин 110—120 процент хүрэтэр дүүргэдэг, найн шанартай продукци гаргадаг юм. Тус артель өнө жалэй эхнһинэе хошоо 180 мянган шахуу түхэрэйгэй эмалироваанна амһарта бүтөөн гаргана байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Владимир Кузнецов ба тус бригадын гэгшүүн Август Карбашнова хоёр болон эмалироваанна амһартын шарарые шалгажа байна.

Коммунальна ажахын предпритинуудай хүдэлмэрин дутуунуудые усалдхаха

Советскэ арад ВКП(б)-гэй ээлжэтэ XIX съезды зарлаха тухай мэдээсэлые угаа ехэ баяртайгаар утгала. Бурят-Монголой ажалшад съездые үйлдэбэрин шэнэ амжалтануудаар уугтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Арадай материална тэниглэн байдалы ба культурна хэмжээсэ ашаар дээршлүүлгэдэ советскэ гүрэн ехэ анхарал хандуулна. Гороудуудай ба хүдэлмэришэдэй поселогонийда коммунальна байра байдалы найжаруулжа, водопроводуудай ба канализациин сеть үргэлдэхэ, городскэй транспортые найжаруулжа ба гороудууды болбосон түхэлтэй болгохо гэжэ ВКП(б)-гэй XIX съезд тушаа түүхэтэ документнууд соо хараалагдана. Табанжэлэй эсэстэ коммунальна барилгада капиталовложениүүдэй хэмжээ 1950 онойхиноо 50 процентээр эхэдхэхэ гэжэ хараалагдана.

Гэхэтэй хамта, 1951—1955 онуудта СССР-ые хүржөөхэ табалдахы табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивнүүдэй проект ажахын барилгын бүхы участогоуд дээрэ алмалта бүри хэмжээтээр хэхэ, предпритинуудай жэгдэ найн ажал хангаха гэжэ уялгана. Ажахын хүдэлмэришэдэй үйлдэбэрийдэ байгаа резервнууды бэдэрэн олохо, үйлдэбэрин хусые бүхы хэмжээгээр ашарлаха, ажалай методууды саг үргэлжэ найжаруулжа, гаргалан продукцияны үнэ сэнгые хандаруулжа, ажахын тоосоо бээрүүлэхэ хэрэгтэй.

Партиин XIX съездын директивнүүдэй проект соо нимэ шуухала зорилгонуудай табигдал байхала, БМАССР-эй Коммунальна ажахын министрствын (Министр нүхэр Шотин) хүдэлмэри илангаа хангалтагүй байна. Энэ министрствын хүдэлмэридхи дутуунууд, нэн түрүүн юуб гэхэдэ, аймагууд ба гороудуудта өөрөөр харьяата коммунальна ажахын таһагуудай ажахын ажал-ябуулгы, мүн финансва байдалы саг сатган шалгангүй.

Жэшээлхэдэ, һүүлэй 2 жэлэй турша дотор Коммунальна ажахын министрство оройдоо 4 аймагуудай, нэрлэлбэл, Прибайкальска, Сэлэнгын, Баргажанай, Хойто-Байгалай аймагуудай ба Кяхта гороодой коммунальна ажахын таһагуудай хүдэлмэри шалгаба. Шалгаха үедэнь, тэдэ таһагуудай тоо бүридхэлдэ, мүнүнэй дансануудта ехэ дутуунууд элрүүлэгдэ. Энэнь коммунальна ажахынуудай хүдэлмэришэдэй албан тушаалаа хэтэрүүлэн, мүнэ зөөри үрһэн ябалалтай холбоотой юм.

Эдэ 4 комхозуудта мүнүнэй ба материалнуудай дутагдал 132 мянга гаран түхэригтэ, тэрэ тоодо, Сэлэнгэдэ—47 мянган, Баргажанда—29, Хойто-Байгалда—44 мянган түхэригтэ хүрһэн байна.

Коммунальна ажахын министрствын зүгһөө райкомхозууды хэлэн олон жэл соо шалгадаггүй байһанһа мүнүн зөөрин ба материална үнэтэ зүйлнүүдэй ехээр дутаһан ябалал үзэгдэнэ. Республикын Коммунальна ажахын министрстводэ райкомхозуудай элгээдэг тоосоонуд согоологон шэнжэлэгдэдэггүй байна. Мүнүн зөөри үрһэн ба дутаһан баримтанууд

удаан саг соо элрүүлэгдэнгүй. Тимнэхээ, гүрэнэй мүнгэ үрһэн гэмтэ хүнүүдэй заримандын улолоно харюусалгада хабаадуулагданагүй. Мүнгэ үрһэдэ тушаа бүридхэгдэн хэрэгүүдэ мурдэлгын органууд хэдэн жэлэй турша дотор хаража удааруулна. Заримдаа, гүрэнэй зөөри үрһэдэ улолоно харюусалгада хабаадуулхын орондо, тэдэнь административна зэмэ тоходо хизаарладаг юм.

Кяхтын горкомхозой бухгалтер Загубелюк 10 мянган түхэриг мүнгэ үрһэнэйнгөө түлөө оройдоол выговор абаад, ханаагаа амараа. Үрһэн мүнүнэйнгөө оройдоол 6 мянган түхэригшын түлөө, бэшэнь үшөө түлөөдүй байна. Мүнөө Загубелюк хэдэн тушаалууды нэгэн доро эзэлэн, бусад организацинуудта хүдэлмэришэ. Тэрэнэй хүтэлбэри доро хүдэлмэришэдэ барилгын конторын бухгалтер Володина ажаллаа хайша хэрэгээр хандана. Тэрэнэй хүдэлмэри Коммунальна ажахын министрство тон наринаар шалгаха ёһотой.

Сэлэнгын аймагй коммунальна ажахын таһагй бухгалтер Ганичев өөрөөр албан тушаалы хэтэрүүлэн хэрлэжэ, комхозой кассанга мүнэ абаад, тэрэнэ ноуһан ба бусад аашанууды гаргана байна.

Мүнүн зөөри хуули бусаар үрһэ баримтанууд һүүлэй үедэ Хойто-Байгалай аймагй коммунальна ажахында элрүүлэгдэ. Өөрөөрхөө сэхэ зорилгонууды бээрүүлхын орондо, комхозой таһаг үгэрсэ тарижа, тэрэнэ килограммын 7 түхэригээр хүн зондо худалдаба. Комхозой таһагй мэдэлдэ буха бин юм. Аймагй центрын хүдэлмэришэдэй ба албахзагшадай үнэдэе зайлада оруулхын тула тэрэ бүхын түлөө түлбэрин түлэдэг байна. Гэхэ зуура, гэр байра заһабарилгы тус таһаг эрхилдэггүй.

Коммунальна ажахын таһагы даагша Москвитин, бухгалтер Темяников, кассир Оскорбин гэгшэдэй зүгһөө тоо бүридхэл бусайдуулан, финансова журам эблһэн ба элдэб мэхэ гохо гарганаһын эсэстэ тус комхоздо 44 мянга гаран түхэригэй мүнүн ба материалнууд дутаа.

БМАССР-эй Коммунальна ажахын министр нүхэр Шотин элэ бүхы баримтанууды мэдэжэ байбашы, гэмтэ хүнүүдэ харюусалгада хабаадуулжа, гүрэндэ ушаруулагдана хохидолые зохихо хүнүүдээр түлүүлэхэ хэмжээнүүдэ абаһангүй.

Улаан-Удын барилга-заһабарилгын конторын хүдэлмэришэд ехэ дутуунууд бин. Тэндэ тоо бүридхэл бусайдани байна. Энэ оной январин эхээр тус конторын хүдэлмэри шалгагдаа эхлһэн бололошы, мүнөө хүрэтэр дүүргэгдэдүй. Эндэ инженерүүд дутуу юм. Конторын хүдэлмэри заримдаа зогсоодоно. 2 жэл соо эндэ 8 бухгалтер члэгдэдэ. Хүдэлмэришэдэй дунда ажалай журам сахигданагүй, хүмүүжүүлхын хүдэлмэри хэгдэнгүй.

Коммунальна ажахын министрствын ба тэрэнэй аймагуудтахи органуудай хүдэлмэри найжаруулжа ябалалда зохихо анхарал хандуулхаар саг болоо.

К. Щербаков.

Редакцияда ерһэн бэшэүүд

Холын аймагй һонинууд

Манай республикын эгээ холын Ахын аймагй Алаг Шулуун гэжэ нотагта урдань нэгшэе айл хуудай байгаа. Мүнөө тэндэ «Улаан Шулуута» гэжэ колхоз түбхинэхэй. Эндэ 40 гаран гэр баригдаа.

Энэ колхоз малажалаа хүжөөхын тула мүнөө ехээн хүдэлмэри хэнэ. Мүнөө жэлдэ 1000—1000 толгой хонидой багтаха типовой хоёр уужам байра барья. Барилгын хүдэлмэри эрхилжэ тусхай бригада эндэ хүдэлмэрилдэг. Колхоз шэнэ конторотой, клубтай, улаан булангай, магазинтай, медицинскэ болон ветеринарна пунктуудтай болонхой. Мүн колхознигуудай байха 8 шэнэ гэр энэ жэлдэ баригдаа.

Колхозой правленийн гэгшүүд, партиану болон комсомольскэ организацинуудай хүтэлбэрлэгшэд нийтингээ ажахые хүжөөхын тула, колхознигуудай ажана тэниглэн байдалы улам найжаруулхын тула ехэ оролдогто гаргана. Энэ зундаа модошо дархашуул хэдэн мянган түхэригэй элдэб хэрэгсэлнүүдэ хээ, тэдэнь тоодо шкаф, стол, стулууд бин. Август нарада шэнэ бани бариха дүүргэгдэ. Колхозой дархашуул Н. Самбянов, Д. Мадагаев, Д. Панаев, Д. Тагланов гэгшэд барилга дээрэ эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилдэ.

Колхознигуудай культурна эрлэнтүүд улам дээршлэнэ. Тэдээр булгадаа шахуу республиканска газетэнүүдэ абаһа. Колхоздо 10 гаран ондоо газетэнүүдэ, 6 журналнуудые захихаа.

Сорогой сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мал үсхээрлөгөөр, олзо доход оруулгаар аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябана, үнэргэшэ жэлдэ ажалта үдэртөө 8 түхэриг хузаагаа һэн. Малай ашаг шэмэ дээршлүүлхын, тоо толгойны олошоруулхын тула энэ колхозойнд ехээн хүдэлмэри хэнэ. Малай байранууды заһабарилан дулаалхана гадна, Гарган гэжэ нотагта 2 байра шэнээр барья. Энэ колхоздо барилгын хүдэлмэришэдэ эрхилдэг тусхай бригада бин юм. Бригадын гэгшүүд Гомбоев, Прончев, Арманов, Сонопов гэгшэд эрхемээр хүдэлмэрилдэ. Тус колхозой гэгшэ үдэн шадалтай ба культура ехэтэй боложо байна. Олон айлуудта радиоприёмнигууд табигданхай. Түрэл оройонингоо столица Москваһаа болон бэшэ бшэ гороудуудһаа һонирхолтой дамжууланууды колхознигууд шагнана.

Мүнөө партиин XIX съезды угуулан, аяр холын Ахын аймагй колхознигууд ажахыгаа улам хүжөөжэ, шэнэ амжалтанууды туйлажа байна.

Д. Дугаров.

Газетэ, журналнууд саг соогоо хүргэгдэнгүй

Закаменай аймагй Баянголой почтовой отделени гурбан сомоной колхозууды хангадаг юм. Тус отделениин начальни нүхэр Корнакова хүдэлмэришэдэ хайша хэрэгээр хандана. Почтовой конторын хүдэлмэришэд эрһэн газетэ ба корреспонденцие саг соонь ябуулангүй хэдэн хоног соо дарана. Тимнэхээ ажалшад захиһан газетэ, журналнуудһаа саг соонь абажа шадангүй.

Жэшээлхэдэ, Сагаан-Мориной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозной ажалшад захиһан газетэнүүдэйнгэ бүхы номернууды абадгүй. Энэ жэлдэ «Учительская газета» оройдоо 5, 6, 7, 9 ба 10 номернууд, мүн «Медицинский работник» газетын оройдоо 2, 5, 6, 7 номернууд абаһан байна. Тэршэлэн «Культурно-просветительная работа» ба «Социалистическое животноводство» гэжэ журналнууд оройдоо абадгүй.

Почтовой отделениин мууса хүдэлмэришэд болжэ, арад зон шэнэ һонинууды саг соонь уншадгүй, захиһан газетэ, журналнуудһаа хүсэд абадгүй байна.

Б. Жамбалов.

«Бурят-Монголой Үнэндэ» бэшэһэнэй һүүлээр

«Бурят хэлэн дээрэ ленин, элдхэл хэгдэнгүй» Курумканай аймагй Дыренэй сомоной ажалшадай дунда бурят хэлэн дээрэ лекци, элдхэл хэгдэнгүй гһэн статья манай газетын июлин 26-най номерто нимэ гаршагтайгаар толилогдон юм.

ВКП(б)-гэй Курумканай айкомой секретарь нүхэр Тенетовэй мэдээһэнэй ёһоор, статья соо хэлэгдэн баримтанууд шалгалтаар тодорбо. Тус статья партианууд эхин организациин бюорогой заседани дээрэ зүбһэн хэлэгдэжэ, статья соо заагдана дутагланууды усалдха талаар зохихо хэмжээ абтаа.

Ябадаггүй комбайнда найдаад нуудаг хүтэлбэрлэгшэд

БАЙКАЛО-КУДАРА. (телефоноба). «Путь к коммунизму» колхозой тарья хадаха ёһотой комхоз МТС-эй 2 комбайн техник дутуунуудтай дээршлэнэ мин байна. Комбайнер заһабарилхын үедэ өөршлүмэрийдэ харюусалгагүй шадан дээршлэнэ комбайна олон дутагдалтайгаар поллоган байгаа. Хурялгын сезон 10 хоног соо энэ комхозойдоо 8 гектар, үдэдахи сезон соо 20-оод гектар хурьяагаа. Комбайны нүхэр Буякоодоно. Энэ машина мурьсүүгээр хүдэлмэрилдэ. Тарья соо комбайнер Бухариндоо 40 гектар тарья хурьяагаа. Кабанскын МТС-эй нүхэр Бертунов, мүн механик эдэ комбайнууды гэгшүүд хүдэлмэрилдүлхэ халаа табинагүй.

Комхозой правлин, тэрэнэй түрүүшын нүхэр Полусуров ябадаггүй комбайнда найдаад нуудаг хүтэлбэрлэгшэд

Тарья хурялгын темпые эрид шангадхаха

Тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Хорин аймагй зарим тарья хурялга ба гурбан тарья тушаалга болошогүй. Партиану Сентябриин 5-най үдэр дотор тарьянай оройдоо 27,2 процентнь тарья хурялгын тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Хорин аймагй зарим тарья хурялга ба гурбан тарья тушаалга болошогүй. Партиану Сентябриин 5-най үдэр дотор тарьянай оройдоо 27,2 процентнь тарья хурялгын тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

М. Савельев.

Тарья хурялгын темпые эрид шангадхаха

Тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Хорин аймагй зарим тарья хурялга ба гурбан тарья тушаалга болошогүй. Партиану Сентябриин 5-най үдэр дотор тарьянай оройдоо 27,2 процентнь тарья хурялгын тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Хорин аймагй зарим тарья хурялга ба гурбан тарья тушаалга болошогүй. Партиану Сентябриин 5-най үдэр дотор тарьянай оройдоо 27,2 процентнь тарья хурялгын тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Д. Дашиев.

Тарья хурялгын темпые эрид шангадхаха

Тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Хорин аймагй зарим тарья хурялга ба гурбан тарья тушаалга болошогүй. Партиану Сентябриин 5-най үдэр дотор тарьянай оройдоо 27,2 процентнь тарья хурялгын тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Хорин аймагй зарим тарья хурялга ба гурбан тарья тушаалга болошогүй. Партиану Сентябриин 5-най үдэр дотор тарьянай оройдоо 27,2 процентнь тарья хурялгын тарья хурялгы, гүрэндэ тарья богинохон болзор соо хойноһоо республикын таршмай оролдоно. Юуб колхозууд гүрэндэ тарья түсэбэ эртэ дүүргэһа, тарья үрлээ хадаг, артелиин тарья байгуулдаг, олзо дохон хэдэг байна бшуу.

Абаһан уялгаа амжалтатгайгаар дүүргэбэ

Яруунын мяханай совхозой барилгашад зантрайнхидэй үүсхэлээр республиканска мурьсөөндэ оролсон байгаа. Тэдээр нүхэд Григ ба Жамсуев гэгшэдэй хүтэлбэри доро эмхитэй найнаар хүдэлмэрижэ, 8 харынга түсэб 100,9 процент дүүргэбэ. Хамта дээрэ тус бригада хоёр аялай байха хоёр гэр, һургуулийн үхибүүдэй байра, библиотекэ ба мастерской баринан, мүн тус бүридөө 800 толгой хонидой багтаха 2 байра ашагдалда оруулан байна. Эндэ модоной дар-

„Боннско сэрэгэй пакт үгы болог лэ!“

Немецкэ арадта Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын хандахан уряа

БЕРЛИН, сентябрин 5. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын Арадай Палата немецкэ арадта мүнөөдөр имэ уряатайгаар хандаба: Немецкэ эршүүл ба эхэнэрнүүд! Немецкэ патриотууд!

Ойрын үдэрнүүдтэй нэгэн талын боннско хэлсээ ратификацилга хадаа ороние хахалан халгажа Германин хуби заяа шиндхэхэ, манай Эхэ оройо эзэлгэдэн, дарлагдан ба дуудланги хуби болгон, дэлхэйн шэнэ дайнай гол плацдар болгон Баруун Германин хуби заяа шиндхэхэ байна.

Богоолшолгодо хүргэхэ, хосоролой аюулга сэрэгэй пакты ратификацилгаар баруун гүрэнүүдтэй правительствууд ба тэдэнхээ дуудланги боннско правительство германска асуудалые эбэй «шоор шиндхэхэ аргагүй болгохо ханаатай байна. «Юрэнхы договор» хадаа немецүүдэй хоорондо ахадүүнэрэй аласалтын дай хэхэ, Европодо арадуудай шэнэ хюдалга хэхэ аюул гаргана.

Имэ юумэ болохо ёһогүй! Германска асуудалые эбэй шоор шиндхэхэ бодото ба сэхэ зам байдаг юм. Энэ зам советскэ правительствын августын 23-най ното соо заагданхай. Советскэ правительство хадаа Германска Демократическа Республикын ба баруун германска федеральна республикын түлөөлөгшэдэй хабаадалгатайгаар агуухэ дүрбэн гүрэнэй зүблөө дары зарлахынь дурадхана. Германитай эбэй договор баталха тухай, нитгерманска правительство байгуулха тухай, нитгерманска сүлөөтэ хунгалтануудые хэхэ тухай асуудалнууд дүрбэн гүрэнэй энэ зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Гэхэтэй хамта, эзэмдэгшэ сэрэгүүдые Германина гаргаха болзор тогтоодохо ёһотой.

Эбэ дурадхалнууд, немецкэ арадай национальна интересүүдтэ, мүн Европын арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай интересүүдтэ харюусаха байна.

Хэрбээ немецкэ арад эдэ дурадхалнуудые эдбхитэйгээр дэмжэе хаань, германска асуудалые амгалан ёшоор шиндхэхын түлөө нэгэн ханалтайгаар ба эрид шангаар дэмжэе хаань, «юрэнхы договор» ратификацилгада наад ушаруулаа хаань, энэ зам зорилгобо туйлаха байна.

Зүүн зүгэй ба Баруун зүгэй немецүүд!

Эбэй договор баталхын ба Германие нэгэдүлхын тула дүрбэн гүрэнэй зүблөө түргөөр зарлаха зорилгоор национальна хамтын ябуулгануудые хэхын тула, партийна хамаалгын, үзэл бодолой ба шажан шүтэлгын илгаае харангүйгөөр нэгэдэгтл. Национальна бээ тодорхойлохо эрхэ бээлүүлхын тула, дүрбэн гүрэнэй зүблөөндэ Зүүн ба Баруун Германин түлөөлөгшэдые эльгээхэ тухай, бүхы Германида сүлөөтэ хунгалтануудые хэхэ арга боломжо шалгахы нитгерманска комисси байгуулха тухай асуудалаар нитгерманска хэлсээ дары туйлаха шулаха.

Эб найрамдалай оршон байдалда нэгэн доро ажануухые немецүүд бидэнэрэй хүсөө наа, «юрэнхы договор» болуулагдаха юм: Хамтадаа, эрэлхэг зоригтойгоор тэмцэл дэлгэрүүлэе хаань, «юрэнхы договор» болуулагдаха байна. Сэрэгэй боннско пакт үгы болог лэ!

Германска асуудалые эбэй шоор шиндхэхэ зорилгоор дүрбэн гүрэнэй хэлсээнүүдые дары хэхын түлөө! Германитай эбэй договор түргөөр баталхын ба манай Эсэгэ ороние нэгэдүлхын түлөө!

Нитгерманска сүлөөтэ хунгалтануудай түлөө!

Эзэмдэгшэ бүхы сэрэгүүдые гаргахын түлөө!

Эб найрамдалда дуратай, единай, демократическа ба бээ даахай Германин түлөө!

Германска Демократическа Республикын Арадай Палата. Берлин, 1952 оной сентябрин 5.

КОРЕЙДЭХИ СОБИТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПХЕНЬЯН, сентябрин 6. (ТАСС). Корейскэ Арадай армин соединенинүүд Хитадай арадай хайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисымановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэхэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армин Главна командовани мүнөөдөр мэлээсэбэ.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад мүнөөдөр дайсанай 2 самолёт унаагаан ба 1 самолёдыень гэмтээнэ байна.

ПХЕНЬЯН, сентябрин 7. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армин Главна командовани мүнөөдөр ингэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армин соединенинүүд Хитадай арадай хайндуратанай частьнуудтай хамтадаа ябажа, үнгэрхэн үдэр нотагай шанартай байлдаануудые хэхэ.

Дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад мүнөөдөр дайсанай 3 самолёт унаагааа.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПЕКИН, сентябрин 6. (ТАСС). Синьхуа агентство ингэжэ дамжуулна:

Лондонско «Дейли Уоркер» газетын корреспондент Алан Уиннингтон Паньмыньчжоньхоо ингэжэ мэдээсэбэ: Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые хэхэ байгаа американска делегациин толгойлогшо Хойто Корейдэ эсэргүү бактериологическа дай үргэдхэхэ гэжэ сентябрин 4-нэй заседани дээрэ зананан байна. Дайнай бусад аюулнууднаа гадна, хэрбээ корееүүд ба хитадууд өһөдөнгөө пленэйхидхэ арасагүй наа, американска ультиматумые абаагүй наа, «Хойто Корейн арад халдабарита үбшэнүүдээр үбшэлжэ зобохо юм гэжэ Гаррисон генерал Нам Иртэ хэлэб» гэжэ Уиннингтоной мэдээлэл соо хэлэгдэнэ. Заналта ба пропагандистска мэдүүлгэнүүд болон Гаррисоний үгэ соо антикоммунистическэ хардалга ехэ олон байгаа.

Американецууд пленэйхидые бариха байна, хэлсээнүүдые ба дайные удааруулжа байна гэһэн баримтые ямаршы хардалга гүжэрдэлгэ далдалжа шадхаагүй гэжэ генерал Нам Ир Гаррисондо мэдүүлбэ. «Таанар тон үсөөхэн байнат,— гэжэ Нам Ир хэлэб,— союзнигууд гэдэг танай арадууд ба танай өөрнотнай арад танда эсэргүүсэн үдэр бүри улам шангаар тэмсэнэ, даб дээрэхи эблэрэлгэ дары хэхэ эрилтэ табина. Тэдэнэр Корейдэ эсэргүү агресивнэ энэ дайны эсэргүүтэй шэнжэ шанарые ойлгоно. Таанар дэлхэйн бүхы арадуудта эсэргүү тэмсэхэ байнат».

Сэрэгэй пленэйхид хадаа «тон үсөөхэн хитадууд, ехэнхидхэ доодо сортын хүнүүд, жирийн солдадууд юм» гэжэ Гаррисон мэдүүлбэ. Энэ өөдөгүи ба расистска шалтгаание эшэ үндэнэ болгожо, Гаррисон хадаа американска захиралтые корейскэ ба Хитадай талын дүүргээгүй наань, Хойто Корейн бүхы хүн зоние үгы хэхэ гэжэ занабэ.

Американецууд, тухайлхата, 116 мянган пленэйхидые, тэрэ тоодо 20 мянган хитадуудые нотагтань бусаха ёһотой гэжэ генерал Нам Ир хэлэбэ.

Хэлсээнүүд урагшатайгаар ябаагүй.

нерал Нам Ир Гаррисондо мэдүүлбэ. «Таанар тон үсөөхэн байнат,— гэжэ Нам Ир хэлэб,— союзнигууд гэдэг танай арадууд ба танай өөрнотнай арад танда эсэргүүсэн үдэр бүри улам шангаар тэмсэнэ, даб дээрэхи эблэрэлгэ дары хэхэ эрилтэ табина. Тэдэнэр Корейдэ эсэргүү агресивнэ энэ дайны эсэргүүтэй шэнжэ шанарые ойлгоно. Таанар дэлхэйн бүхы арадуудта эсэргүү тэмсэхэ байнат».

Сэрэгэй пленэйхид хадаа «тон үсөөхэн хитадууд, ехэнхидхэ доодо сортын хүнүүд, жирийн солдадууд юм» гэжэ Гаррисон мэдүүлбэ. Энэ өөдөгүи ба расистска шалтгаание эшэ үндэнэ болгожо, Гаррисон хадаа американска захиралтые корейскэ ба Хитадай талын дүүргээгүй наань, Хойто Корейн бүхы хүн зоние үгы хэхэ гэжэ занабэ.

Американецууд, тухайлхата, 116 мянган пленэйхидые, тэрэ тоодо 20 мянган хитадуудые нотагтань бусаха ёһотой гэжэ генерал Нам Ир хэлэбэ.

Хэлсээнүүд урагшатайгаар ябаагүй.

Египедэй собитинууд

Али Махерай правительство тушаалһаа гараба

ЛОНДОН, сентябрин 7. (ТАСС). Лондонско радиогой мэдээсэһэнэй ёшоор, мүнөө үлгөөгүүр генерал Нагибэй захиралтаар политическэ элитэ ехэ хэдэн ажал-ябуулагшад арестовалагдаа. Тухай мэдэнүүдэй ёшоор, 34 хүн, тэрэ тоодо ВАФД партиин генеральта секретарь Сираг Эл-Дин, Египедэй премьер-министр байхан Хилал, саадистнуудай партиин орлогош-түрүүлгэш байхан Мухамед Гуда ба урдын

король Фарукын канцеляриин начальник Афифи гэгшэд арестовалагдаа.

ЛОНДОН, сентябрин 7. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй, ёшоор, мүнөөдөр Али Махерай правительство тушаалһаа гараба.

Регентскэ совет хадаа шэнэ правительство бурядүлхынь Египедэй эбсөгтэ хүсэнуудэй главнокомандлагша генерал Нагибта даалгаба.

Египетскэ бүд нэхэгшэдэй забастовкодо хабаадагшадые саазалба

ЛОНДОН, сентябрин 7. (ТАСС). Бразильска радиогой дамжууланай ёшоор, Кафр Эл-лаварадхи бүд нэхэлгын фабрика дээрэ энэ оной августын 12-то болон забастовкодо хабаадалсанайнтаа түлөө саазалагдахаар шиндхэгдэнэ Мустафа Хамис ба Мухаммед Хасан

Бакри гэгшэд Александрия городой түрмэ шадар мүнөө үлгөөгүүр саазалагдаба.

Тэрэшлэн сэрэгэй тухай трибунал забастовкодо хабаадалсан 12 хүдэлмэришэдые 3-наа 15 жэл хүрэтэр каторжна хүдэлмэридэ ябуулхаар шиндхэбэ.

Иранда забастовко хэгшэдэй ба сэрэгүүдэй хоорондо шүхата тулалдаан болоо

ЛОНДОН, сентябрин 5. (ТАСС). Тегеранһаа Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёшоор, сентябрин 4-д Семнан городтохи, (Тегеранһаа зүүлдэ 100

миль газарта) бүд нэхэлгын фабрикийн забастовко хэһэн хүдэлмэришэдэй ба сэрэгүүдэй хоорондо болоһон тулалдаанай үедэ 5 хүн алагдаа, 20 гаран хүн шархатаа.

Перуда хүдэлмэришэд забастовко хэнэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябрин 5. (ТАСС). Лимейэ «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёшоор, Перугай 35 мянган текстильчиүүдэй забастовко бүхы орон дотор 56 предприятинуудай хүдэлмэрине зогсообэ.

Забастовко хэгшэд «Перу Лана» гэжэ фирмын предприятинуудай эрхилэгшые тушаалһаань гаргаха гэһэн эрилтэ табиба, ушарынь тэрэ хадаа нэгэ хүдэлмэришые сохёд, удаа тээнэ тэрэнине фабрикаһаа хуули бусаар гаргаһан байна.

Урда-Африканска союзда полицейскэ террор хэгдэнэ

ЛОНДОН, сентябрин 5. (ТАСС). Йоганнесбургһаа Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёшоор, хуулида мэдүүлхэгүй кампаниин эхилхэн сагнаа хойшо Урда-Африканска Союзда энэ кампанида хабаадалһан 3545 хүн арестовалагдаба. Үсэгэлдэр

Холлодо гаргаһанай зоргоороо аашалһан шэнэ баримта гэшэ. Федеральна судья Райян хадаа нимэ ушарнуудта мүнгэн түлөөрине хурьян абаха гэжэ хараалһан американска хуулинуудые зүришэжэ, энэ приговор гаргаба. Үмөөрэгшэд хуули буса энэ шэнэ приговорые бууруушаба. Холлын түлөө оруулагдан мүнгэ хурьягдан абтаһан ушарһан, Холлые судья түрмэдэ нэмэжэ хаахаар приговор гаргаха эрхэгүй юм гэжэ үмөөрэгшэд зааһан байна.

США-да сүүд дур зоргоороо аашална

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Окружной апелационно сүүд США-гэй коммунистическэ партиин национальна комитедэй секретарь Гэс Холлые сүүдлэн зобоохон шэнэ хэрэгые баталаа. Энэнь Холлые 3 жэлээр нэмэжэ түрмэдэ хаахаар 1951 ондо приговор гаргаһан Нью-Йоркын федеральна сүүдэй шиндхэбэри мүн. 5 жэлээр түрмэдэ хууаар Холлын эрэгүй байһанай түлөө энэ шэнэ приговор гаргагдаба. США-гэй компартиин бусад арбан хүтэлбэрилэгшэдтэй хамтадаа Холл тинхэдэ сүүдлэгдэнэ байна.

Холлодо гаргаһанай зоргоороо аашалһан шэнэ баримта гэшэ. Федеральна судья Райян хадаа нимэ ушарнуудта мүнгэн түлөөрине хурьян абаха гэжэ хараалһан американска хуулинуудые зүришэжэ, энэ приговор гаргаба. Үмөөрэгшэд хуули буса энэ шэнэ приговорые бууруушаба. Холлын түлөө оруулагдан мүнгэ хурьягдан абтаһан ушарһан, Холлые судья түрмэдэ нэмэжэ хаахаар приговор гаргаха эрхэгүй юм гэжэ үмөөрэгшэд зааһан байна.

Партиин XIX съездын хүндэлэлэ мотоциклистнүүдэй аяншалга

республикын аймагуудай зууд болон полевой стьябажа, 1951—1955 онуудые хүжөөхэ табадахи лэй түсэбэй проект тухай уншаха, мүн хүдөөгэй турнигуудай дулда ябуу хүдэлмэринүүд тушаа нүүдые үнгэргэхэ юм. 6-да мотоциклистнүүд маршрут барин Улан-Удэ ба.

Нэгэдэхи маршрудаар ханска автоматклубай мотоциклистнүүдэй команда Тар Мухаршэбэрэй аймагуудай маршрудаар «Динамо» бидик» общественонуудай комбанскын ба Прибайкальскыи гудта, гурбадахи мар ДОСААФ-эй команда Сэлэнгын ба Кяхтын ага гарабад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээр) урда) мотоциклистнүүд стьябажа тээ. (Доодо) ДОСААФ-эй мотоциклистнүүдэй команда хүдөө гарахында ВЛКСМ-эй горкомһоо лэ абажа байна.

Баруун Германитай хэлсээ хэхэ Арадай Палатын делегацие хунгалга

БЕРЛИН, сентябрин 6. (ТАСС). АДН агентство ингэжэ дамжуулна: Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын шиндхэбэрине дүүргэлтэ болгожо, Арадай Палатын президиумэй секретарь депутат Вильгельм Кенен Баруун Берлиндхэ федеральна правительствын түлөөлөгшэ доктор Генрих Фокельдо мүнөөдөр бэшэг эльгээбэ. Бонндо хамтын хэлсээ

хэхэ ябадалда хабаадахын тула, Арадай Палатын хунгалан 5 түлөөлгөшэдэй федеральна республикада ошохо ба байха визэнүүдые үгэхэ гэжэ бэшэг соонь гуйдана. Арадай Палатын делегаци визэнүүдые абаха, тин ажабайдалай шухала асуудалнуудаар немецкэ арадай харилсан ойлголсогые туйлаха гэһэн зорилгобо бээлүүлжэ байха гэһэн найдабари тус бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Албанида „Мартагдашагүй 1919 он“ гэжэ кинофильмын амжалта

ТИРАНА, сентябрин 5. (ТАСС). Албанин олонитэ «Мартагдашагүй 1919 он» гэжэ советскэ үнгэтэ кинофильмые халуунаар хүлээн абаа. «Башкми» гэжэ газетэ энэ

кинофильм тухай рецензи толилбо. «Энэ хадаа советскэ кинематографин элитэ һайн зохёол мүн» гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ.

Хитадта шэнэ министерствонүүд байгуулагдаа

ПЕКИН, сентябрин 5. (ТАСС). Арадай центральна правительствена советэй шиндхэбэриин үндэһөөр Хитадта шэнэ министерствонүүд— машина бүтээлгын нэгэдэхи ба хоёрдох министрствонүүд, граждандска барилгын министерство, геологийн министерство, эдэ хоо-

лой министерство бин болгогдоо гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. Худалдаа наймаанай министрствон орондо хоёр министрство— до тоодын худалдаа наймаанай ба гадаадын худалдаа наймаанай министрствонүүд байгуулагдаа.

Эб найрамдалай Пактын түлөө

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Мүнөө хүрэтэр Финлянди дотор Эб найрамдалай Бүгэдэлхэйн Советдэй Хандалагада 800183 хүн гар табяа гэжэ демократическа хэблэл мэдээ-

сэнэ. Хельсинкиин 121.119 хүн Хандалага тар табяа, энэнь городой бүхы хүн зоной 33 процентнь болно.

Лейпцигскэ ярмарка нэгдэбэ

БЕРЛИН, сентябрин 7. (ТАСС). Мүнөөдөр Германска Демократическа Республикын премьер-министрн орлогош Генрих Рау уласхоорондын Лейпцигскэ ярмаркые баярай оршон байдалда нээбэ. Энэ

ярмарка дайнай хойто тээхи үедэ болоһон ярмаркын эгээн ехэнь юм. Элдэб нацануудай найман мянган түлөөлөгшэд ярмарка дээрэ янза бүриин товарые харуулха байна. Тус ярмаркада 60 оронуудай айлшад хабаадалсана.

Голландска арадта Голландиин Коммунистическэ партиин политбюрогой хандалга

ГААГА, сентябрин 7. (ТАСС). Министрнүүдэй шэнэ кабинетэй байгуулагдананай дашарамдуулан голландска арадта Голландиин Коммунистическэ партиин политбюрогой хандаһан хандалгые «Де Взарейд» газетэ тунхаглаба. Шэ-

нэ кабинетэй түрүүшын сугларалта хадаа голландска кабинетые байгуулгада США-гэй правительствын бүдүүлгээр оролсожо, шанга хашалта хэһынь гэршэлнэ гэжэ тус хандалга соо хэлэгдэнэ.

Сфорца үхэбэ

РИМ, сентябрин 5. (ТАСС). Италин гадаадын хэрэгүүдэй ми-

нистр байһан Карло Сфорца 79 наһандаа Римдэ үсэгэлдэр үхэбэ.